

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร Executive Summary

คู่มือพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต : Man of Virtues
การถอดบทเรียนประสบการณ์เรียนรู้จากวิกฤตการณ์น้ำท่วม

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
KASEM BUNDIT UNIVERSITY

คำนำ

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต เห็นความสำคัญของการสร้างความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในคุณค่าของการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างยั่งยืน จึงจัดให้มีการถอดบทเรียนประสบการณ์เรียนรู้จากวิกฤตการณ์น้ำท่วมมาปรับวิถีคิดของนักศึกษาให้เกิดการคิดเชิงสังเคราะห์คุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกต่อส่วนรวมช่วยเหลือด้วยน้ำใจ เข้าใจ และมองเห็นความเดือดร้อนของผู้อื่นผ่านกิจกรรมพัฒนานักศึกษา (Learning Package) ด้วยประสบการณ์เรียนรู้จากอุทกภัยเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้หนักแน่นในจิตใจของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตสมดังปรัชญาและปณิธานของมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นคุณค่าคุณธรรม และคุณประโยชน์

คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย คณาจารย์ และบุคลากรสังกัดหน่วยงานต่างๆของมหาวิทยาลัยจึงได้ร่วมมือกันจัดทำคู่มือพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต : Man of Virtues ขึ้น

อนึ่งผู้สนใจ สามารถศึกษารายละเอียดของคู่มือได้จากคู่มือพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต : Man of Virtues ฉบับสมบูรณ์ ซึ่งมีเผยแพร่ที่หลักสูตร / สำนัก / คณะวิชา และศูนย์พัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

มิถุนายน 2555

สารบัญ

	หน้า
1 หลักการและเหตุผล	1
2 วัตถุประสงค์	2
3 กรอบแนวคิดในการจัดทำคู่มือ	3
4 ขั้นตอนการดำเนินการ	4
5 การบูรณาการกิจกรรม	4
6 รายชื่อกิจกรรมพัฒนานักศึกษาที่มีคุณธรรม : Man of Virtues	4
7 การถอดบทเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้โดยหลักสูตร / สำนัก / คณะวิชา	5 7
8 ผลการเรียนรู้จากการถอดบทเรียนประสบการณ์อุทกภัยเชิง บูรณาการ	7 7
8.1 การสะท้อนความสำนึกด้านไม่ดีจากประสบการณ์ที่ไม่พึง ประสงค์	8 9
8.2 การสะท้อนความสำนึกที่ดีจากประสบการณ์ที่พึง ประสงค์	9 12
8.3 การวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่นำไปสู่บุคคลที่มีคุณธรรม	
9 ข้อเสนอแนะ	
9.1 การแปลงผลการถอดบทเรียนสู่การปฏิบัติระดับ ผู้ปกครอง / อำนวยการรัฐ	
9.2 การแปลงผลการถอดบทเรียนสู่การปฏิบัติระดับประชา ชนทั่วไป	

คู่มือพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต : Man of Virtues
การถอดบทเรียนประสบการณ์เรียนรู้จากวิกฤตการณ์น้ำท่วม
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร
(Executive Summary)

1 หลักการและเหตุผล

นับตั้งแต่แผ่นดินสุวรรณภูมิเริ่มมีความเจริญก้าวหน้า จนตั้งเป็นราชอาณาจักรสุโขทัย อันมีความหมายถึงเมืองแห่งรุ่งอรุณ แสดงถึงดินแดนที่อุดมสมบูรณ์ ดังคำกล่าวที่ว่า “ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว” และพัฒนาบ้านเมืองเจริญก้าวหน้าสู่ความเป็นเมืองที่เจริญทางการค้าการลงทุนระหว่างนานาชาติอารยประเทศ เป็นกรุงศรีอยุธยา เมื่อ พ.ศ. 1893 และล่มสลายเมื่อ พ.ศ. 2310 เป็นระยะเวลากว่า 417 ปี จนกระทั่งเข้าสู่กรุงธนบุรี พ.ศ. 2310 – 2325 ก่อร่างสร้างเมืองใหม่ มีการพัฒนาประมาณ 15 ปี ก็เกิดความวุ่นวายต้องสร้างเมืองใหม่ทางฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา เมื่อ พ.ศ. 2325 ที่เรียกชื่อว่า “กรุงรัตนโกสินทร์” ซึ่งบัดนี้มีอายุยืนยาวมากกว่า 229 ปี

สิ่งหนึ่งที่เป็นความจริง ก็คือ บริเวณดินแดนสุวรรณภูมิแห่งนี้ เป็นพื้นที่ลุ่มน้ำ ที่มีความเหมาะสมแก่การกสิกรรมและเกษตรกรรม มีทรัพยากรดิน สินในน้ำอย่างมากมาย เป็นที่ถวิลหาของนานาชาติอารยประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะเมื่อสังคมโลกมีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างไม่ไยดี จนในที่สุดธรรมชาติก็ไม่สามารถรองรับการรุกรานทำลายสู่ความต้องการแห่งกิเลสและตัณหาของมนุษย์ได้ จึงกลายเป็นภัยพิบัติต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อมวลมนุษยชาติอย่างถ้วนนหน้า อาทิ การเกิดแผ่นดินไหวจนเกิดเป็นคลื่นยักษ์สึนามิ การถล่มของภูเขา การเกิดภัยแล้ง การเกิดอุทกภัย เป็นต้น

ในปี พ.ศ. 2554 ประมาณเดือนตุลาคม ประเทศไทย หรือ ราชอาณาจักรไทย ต้องเผชิญกับความเสียหายจากอุทกภัย หรือน้ำท่วม (The Worst Flood) จนกลายเป็นวิกฤตอย่างกว้างขวางตั้งแต่ภาคเหนือ ภาคกลาง ซึ่งทำให้ประชาชนต้องสูญเสียทรัพยากรการเกษตร ทรัพย์สิน เงินทอง และโอกาสในการดำเนินชีวิตที่ดี มีสุขไปอย่างมากมาย แต่ปรากฏการณ์จากวิกฤต น้ำท่วมดังกล่าวนี้ ทำให้พบเห็นเชิงประจักษ์ว่า ประชาชนคนไทย จำเป็นต้อง สร้างพลังความเข้มแข็ง (synergy) ที่นำไปสู่การรู้จักดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันให้เกิดความมั่นคง ปลอดภัย และเป็นสุขแก่กันทั้งปวง เช่น การรู้จักแบ่งปัน การเอื้ออารีต่อกัน การมีเมตตาจิตต่อกัน รวมถึงความสามัคคีต่อกัน

มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ตระหนักรู้ซึ่งการสร้างพลังความเข้มแข็ง ดังกล่าว จึงเห็นสมควรให้มีการถอดบทเรียนรู้จากประสบการณ์อุทกภัยในประเทศไทยครั้งนี้ สู่การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้ผนึกแน่นในจิตใจของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ต้องเกิดความรู้สึกเป็นผู้มีความเอาใจใส่ (empathy) อยู่ในตนเสมือนวิถีชีวิตประจำวัน เพื่อมุ่งไปสู่ความเป็นคนดี (man of Virtue) ของสังคม และมีความตระหนักรู้ (self awareness) ที่นำไปเป็นพลังสามัคคีสู่การพัฒนาความเจริญรุ่งเรืองและมั่นคงของชาติในระยะยาวต่อไป

2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และเข้าใจธรรมชาติที่มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตอย่างยั่งยืนให้กับนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
2. เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาองค์ความรู้สู่การพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งจากบทเรียนที่ถอดจากวิกฤตการณ์อุทกภัย

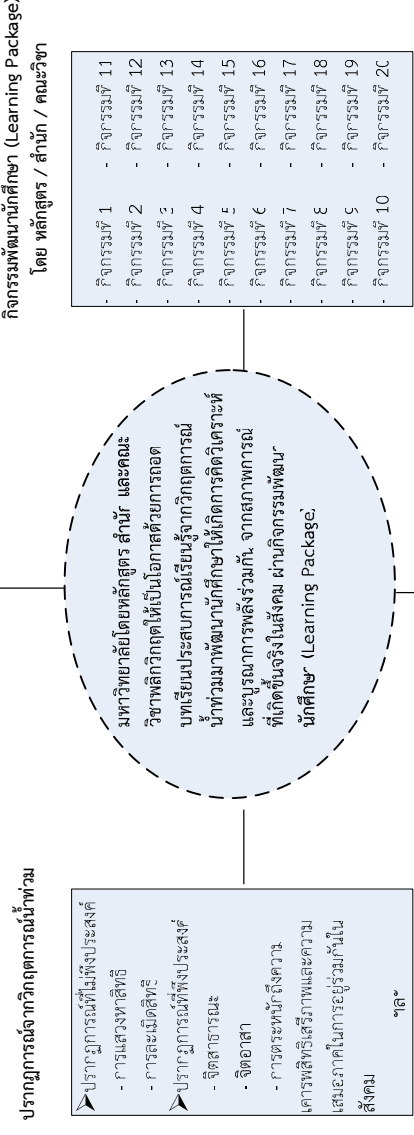
3 กรอบแนวคิดในการจัดทำคู่มือ

แนวทางในการดำเนินการจัดทำคู่มือพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต : Man of Virtues ยึดหลักการระดมพลังสมอง ศักยภาพ และประสบการณ์ของคณาจารย์ประจำหลักสูตร สำนัก และคณะวิชาต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ในการร่วมกันพัฒนากิจกรรมประสบการณ์เรียนรู้จากอุทกภัยด้วยแนวคิดตามศาสตร์ (Discipline) ที่ตนสังกัด เพื่อใช้เป็นกิจกรรมกลางสำหรับคณาจารย์ให้สามารถเลือกนำไปใช้ในการเสริมสร้างนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม

คณะทำงานที่ได้รับมอบหมายภารกิจจากมหาวิทยาลัยได้ประชุมปรึกษาหารือร่วมกับคณาจารย์ผู้เขียนกิจกรรม และได้ดำเนินการรวบรวมกิจกรรมที่คณาจารย์เขียนขึ้นแล้วบูรณาการขึ้นเป็นคู่มือกิจกรรมกลาง ที่มีคุณค่าและควรค่าต่อการที่คณาจารย์และผู้สนใจจะเลือกไปใช้จัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลคุณธรรม

กรอบแนวคิดในการถอดบทเรียนประสบการณ์เรียนรู้จากวิกฤตการณ์น้ำท่วมสู่การพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต ที่มีคุณธรรม แสดงได้ดังแผนภาพต่อไปนี้

กรอบแนวคิดการถอดบทเรียนประสบการณ์การเรียนรู้จากวิกฤตการณ์นำทีมสู่การพัฒนาแก่นักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต : Man of Virtues

ปรับวิธีคิดเรื่องจิตอาสาและพัฒนาให้นักศึกษาที่มีคุณธรรม

- การคิดเชิงสังเคราะห์ คุณธรรม จริยธรรม
- จัดสำนักร่วม การแบ่งปัน เข้าใจ เห็นใจ ความรัก ความดีต่อผู้อื่น
- พลังร่วมกัน พลังสามัคคี การช่วยเหลือด้วยใจโดยไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี

คู่มือพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต : Man of Virtues

4 ขั้นตอนการดำเนินการ

1. จัดระดับความคิดและปรึกษาหารือแนวทางการถอดบทเรียนรู้ โดยใช้แนวทศาสตร์ความรู้แต่ละสาขาวิชา (discipline) ของแต่ละองค์ความรู้ของหลักสูตรและคณะวิชาที่มีความสอดคล้องกับสถานการณ์อุทกภัย

2. กำหนดกรอบการดำเนินงานตามองค์ความรู้ (Body of Knowledge) โดยการนำเสนอรูปแบบและวิธีการของคณะวิชาหรือสำนักวิชาต่างๆ

3. จัดทำเนื้อหาที่เป็นรูปธรรมสู่การเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องและนำไปปฏิบัติในวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนหรือเยาวชนโดยนำแนวคิดที่ได้จากประสบการณ์มาประยุกต์อย่างเหมาะสม

5 การบูรณาการกิจกรรม

1. การพิจารณารายละเอียดของแต่ละกิจกรรมตามที่หลักสูตร/สำนัก/และคณะวิชานำเสนอ

2. การบูรณาการกิจกรรมของหลักสูตร/สำนัก/คณะวิชา เป็นชุดกิจกรรม (Learning Package)

3. การจัดทำเอกสารรูปเล่มที่ใช้เป็นคู่มือพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

6 รายชื่อกิจกรรมพัฒนานักศึกษาที่มีคุณธรรม : Man of Virtues

- กิจกรรมที่ 1 สะท้อนประสบการณ์การเรียนรู้ อารมณ์ และความสำนึกของคุณธรรม
- กิจกรรมที่ 2 ย้อนภาพสำนึกความดี และขจัดความไม่ดี
- กิจกรรมที่ 3 ประสบการณ์การเรียนรู้ “คนไทยหัวใจสู้”
- กิจกรรมที่ 4 สะท้อนความสำนึกคุณธรรมขององค์กรธุรกิจจากเหตุการณ์มหาอุทกภัย
- กิจกรรมที่ 5 สะท้อนกลยุทธ์การปรับตัวขององค์กรธุรกิจรองรับสถานการณ์มหาอุทกภัย
- กิจกรรมที่ 6 ถอดประสบการณ์จากมหาอุทกภัยสู่การประยุกต์ความรู้คุณธรรมในการบริหารจัดการ
- กิจกรรมที่ 7 กลยุทธ์ในการบริหารความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในสังคมทุกระดับ
- กิจกรรมที่ 8 ความเชื่อมั่นและเข้าใจข่าวสารเพื่อการเผชิญอุทกภัยที่ยั่งยืน
- กิจกรรมที่ 9 เสริมสร้างภูมิคิด ภูมิรู้ ภูมิคุ้มกันจากประสบการณ์ภัยพิบัติอุทกภัย 2554
- กิจกรรมที่ 10 ภูมิคิด ภูมิรู้ ภูมิคุ้มกันสู่ชุมชนอย่างสร้างสรรค์
- กิจกรรมที่ 11 สะท้อนประสบการณ์การเรียนรู้เชิงวิศวกรรม
- กิจกรรมที่ 12 การศึกษาหลังการมีส่วนร่วมในการรับมือกับภาวะน้ำท่วมของชุมชนวัดเทวราชกุญชร

- กิจกรรมที่ 13 การเรียนรู้เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมของฝ่ายปกครองและผู้บังคับใช้กฎหมายเพื่อความถูกต้องและเป็นธรรมในการจัดการปัญหาวิกฤตน้ำท่วม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของกฎหมายในการคุ้มครองการดำเนินชีวิตในช่วงวิกฤตน้ำท่วม
- กิจกรรมที่ 14 การเรียนรู้เกี่ยวกับหลักนิติธรรม และประสบการณ์จากปัญหาการละเมิดสิทธิ เสรีภาพ และความไม่เสมอภาคในสังคม
- กิจกรรมที่ 15 เสริมสร้างความคิด จิตอาสา นำพาชุมชน สู่การมีส่วนร่วมช่วยเหลือพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่ประสบอุทกภัย
- กิจกรรมที่ 16 “ความแตกต่าง บนเส้นทาง คุณธรรม”แบบฝึกหัดการบูรณาการเหตุการณ์ปัจจุบันและคุณธรรม จริยธรรม วิชา AL 206 ความแตกต่างทางวัฒนธรรม
- กิจกรรมที่ 17 สร้างความตระหนักในภัยพิบัติ ผู้ประสบภัย และการกู้ภัย
- กิจกรรมที่ 18 การออกแบบเทคโนโลยี สำหรับการแจ้งข้อมูลผู้ประสบภัยในภาวะภัยพิบัติ
- กิจกรรมที่ 19 ประสบการณ์การเรียนรู้ : การออกแบบระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศภัยพิบัติ กรณีศึกษามหาอุทกภัย 2554
- กิจกรรมที่ 20 การบริหารจัดการสิ่งของรับบริจาคเพื่อผู้ประสบอุทกภัย

7 การถอดบทเรียนผ่านกิจกรรมการเรียนรู้โดยหลักสูตร / สำนัก / คณะวิชา

7.1 สำนักวิชาศึกษาทั่วไป ได้จัดกิจกรรมโดยใช้เทคนิคการคิดวิเคราะห์ห่วงล้ออนาคต (Future Wheel) มาเชื่อมโยงประสบการณ์เรียนรู้อุทกภัยให้นักศึกษาเกิดความตระหนักรู้สถานการณ์น้ำท่วม สามารถแยกแยะคุณธรรม จริยธรรมได้หลากหลาย ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมควบคู่กันไป โดยเฉพาะรูปภาพบันทึกวิกฤตการณ์น้ำท่วมที่นักศึกษาสืบค้นจากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศคอมพิวเตอร์ที่สะท้อนอารมณ์และความรู้สึกของความเห็นอกเห็นใจต่อบุคคล ชุมชน และสังคม

7.2 หลักสูตรนานาชาติ ได้จัดกิจกรรมประสบการณ์เรียนรู้อุทกภัย โดยมีฉบับภาษาอังกฤษประกอบด้วย ดังนั้นสำหรับนักศึกษาที่ได้ศึกษากิจกรรมของหลักสูตรนี้ นอกจากจะได้รับการฝึกฝนให้ใช้การคิดวิเคราะห์พฤติกรรมของนักศึกษาที่มีส่วนร่วมในการแก้และบรรเทาปัญหาจากอุทกภัยแล้วก็จะได้รับคำศัพท์เกี่ยวกับน้ำท่วม เป็นการพัฒนาสมรรถนะด้านภาษาต่างประเทศให้กับนักศึกษาไปด้วยในขณะเดียวกัน

7.3 คณะบริหารธุรกิจ นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และสรุปเป็นสาระความรู้ว่าประชาชนควรมีความพร้อมในการเตรียมรับสถานการณ์น้ำท่วม จึงจะป้องกันและบรรเทาภัยที่เกิดขึ้นได้ ทั้งนี้จะต้องมีการเตรียมการรับสถานการณ์อุทกภัย ทั้งก่อนเกิดอุทกภัย ขณะเกิดอุทกภัย และหลังเกิดอุทกภัย

7.4 คณะนิเทศศาสตร์ จัดกิจกรรมกระตุ้นการคิดเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์เกี่ยวกับความน่าเชื่อถือของข้อมูลข่าวสาร การรู้เท่าทันและการ กลั่นกรองข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับอุทกภัย เนื่องจากระหว่างเกิดเหตุการณ์อุทก ภัยเกิดการตื่นตระหนก มีการเสพสื่อหลากหลายช่องทาง สื่อสังคมออนไลน์ (Social Network) เช่น Facebook และ Twitter ซึ่งข่าวสารจากสื่อเหล่านี้ อาจเชื่อถือไม่ได้ทั้งหมด เนื่องจากเป็นข่าวสารที่ไม่ได้รับการกลั่นกรอง อันจะ นำไปสู่การตัดสินใจที่ผิดพลาดในสถานการณ์อุทกภัยได้

7.5 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จัดกิจกรรมให้นักศึกษาระดมความรู้ เกี่ยวกับการจัดการดูแลบ้านหลังน้ำท่วม ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางใน การแก้ปัญหา บรรเทาความเสียหายจากอันตราย ทั้งทางด้านร่างกายและ ทรัพย์สินให้กับประชาชนที่ประสบเหตุการณ์น้ำท่วม

7.6 คณะวิศวกรรมศาสตร์ ได้วางแผนจัดกิจกรรมสร้างเรือเฟอร์โรซี เมนต์ ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีพื้นบ้านไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับงานใน สาขาวิชาซีพีวิศวกรรมโยธา โดยมุ่งเน้นไปที่การสร้างเรือขนาดเล็กที่มีความ ประหยัดและมีประสิทธิภาพสูง สามารถประยุกต์ใช้ในกรณีการเกิดอุทกภัย โดยสามารถลดความเสียหายจากภัยที่จะเกิดแก่ชีวิตและทรัพย์สินของผู้ประสบ อุทกภัยเอง รวมทั้งสามารถนำความรู้ไปช่วยเหลือผู้อื่นได้

7.7 คณะจิตวิทยา ได้จัดกิจกรรมสร้างสุข เพื่อสร้างภูมิพลังเข้มแข็ง ทางจิตใจที่ส่งผลต่อความสามารถในการปรับตัวการฟันฝ่าอุปสรรคจากการ ประสบอุทกภัย โดยเฉพาะตระหนักถึงพลังความร่วมมือของชุมชน โดยการลง พื้นที่จริง ณ ชุมชนเทวราชกุญชร จังหวัดกรุงเทพมหานคร

7.8 คณะนิติศาสตร์ ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมของฝ่ายปกครอง และผู้บังคับใช้กฎหมายเพื่อความถูกต้องและเป็นธรรมในการจัดการปัญหาวิกฤตน้ำท่วม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของกฎหมายในการคุ้มครองการดำเนินชีวิตในช่วงวิกฤตน้ำท่วม โดยเฉพาะในตัวประชาชนคนไทยเอง (เริ่มจากตัวนักศึกษา) ได้เรียนรู้เกี่ยวกับหลักนิติธรรม เรียนรู้ถึงปัญหาการละเมิดสิทธิ เสรีภาพ และความไม่เสมอภาคในสังคม ให้นักศึกษาระหนักถึงการเคารพสิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคในการอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งเป็นการสร้างเสริมให้นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม

7.9 หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว จัดกิจกรรมปันน้ำใจช่วยพื้นที่ประสบภัยในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อปลูกฝังคุณลักษณะนิสัยความมีน้ำใจ ความเสียสละ และจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นกับนักศึกษา โดยเฉพาะเกิดการตระหนักถึงการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการช่วยเหลือพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวที่ประสบอุทกภัย ด้วยการลงพื้นที่จริงในเขตโบราณสถาน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และโรงเรียนฤทธิยะวรรณาลัย 2 ซอยสายไหม 43 เพื่อบรรจุกระสอบทรายสำหรับการป้องกันระดับน้ำที่สูงขึ้นในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว และหลังจากการกลับจากการลงพื้นที่จริงแล้ว นักศึกษาได้ระดมพลังสมองในการเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการฟื้นฟูแหล่งท่องเที่ยวที่ประสบอุทกภัยภายหลังน้ำลด

7.10 คณะศิลปศาสตร์ สาขาวิชาธุรกิจการbin ได้จัดกิจกรรม “ความแตกต่าง บนเส้นทางคุณธรรม” ด้วยการบูรณาการการเรียนการสอนและการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยบนพื้นฐานของคุณธรรม จริยธรรม โดยเน้นให้นักศึกษามีความรู้สึกร่วม ความเห็นอกเห็นใจ (Empathy) ปลูกฝังจิตบริการ (Service Mind) และความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่จำเป็นของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของนักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจการbin โดยไม่แบ่งแยกเชื้อชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม ประเพณี ด้วยการเข้าไปให้ความช่วยเหลือในพื้นที่ประสบภัยจริง ไม่ว่าจะเป็นชุมชนมัสยิดสุเหร่าเขียว อำเภอบางบัวทอง จังหวัดนนทบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่ประสบภัยชายขอบที่มีปัญหาด้านการเข้าถึง ทำให้ขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภคหรือวัตถุดิบ ซึ่งเป็นศูนย์กลางในการประกอบอาหารแก่ผู้ประสบอุทกภัยในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

7.11 คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้จัดกิจกรรมสร้างความตระหนักในภัยพิบัติผู้ประสบภัยและการกู้ภัย รวมทั้งการออกแบบระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศภัยพิบัติ เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับภัยพิบัติใกล้ตัว เข้าใจหลักการ วิธีการกู้ภัยในภาวะภัยพิบัติ และระบบภูมิศาสตร์สารสนเทศภัยพิบัติ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างระบบป้องกันหรือบรรเทาภัยพิบัติให้กับประชาชนทั่วไปที่ประสบภัยพิบัติได้ในอนาคต

7.12 บัณฑิตวิทยาลัย จัดกิจกรรม “การบริหารจัดการสิ่งของรับบริจาคเพื่อผู้ประสบอุทกภัย” เพื่อให้นักศึกษาตระหนักถึงคุณธรรม จริยธรรม ในการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ให้นักศึกษานำทฤษฎีความรู้ที่ได้รับในห้องเรียนไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสิ่งของบริจาคเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย

8. ผลการเรียนรู้จากการถอดบทเรียนประสบการณ์อุทกภัยเชิงบูรณาการ

ผลการเรียนรู้จากการถอดบทเรียนประสบการณ์เรียนรู้จากมหาอุทกภัยของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เกี่ยวกับการเป็นผู้มีคุณธรรม (Man of Virtues) เป็นการทบทวนปฏิสัมพันธ์ในมิติบูรณาการด้านการคิดเชิงสังเคราะห์คุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกต่อส่วนรวม เกิดความสามัคคี มองเห็นความเดือดร้อนของผู้อื่นเป็นที่ตั้ง การพลิกฟื้นคุณธรรมด้วยการถอดบทเรียนประสบการณ์เรียนรู้จากอุทกภัย เป็นการช่วยกันเพาะเมล็ดพันธุ์ความดีให้ติดตรึงไว้ในใจของนักศึกษา ไม่ใช่วิธีการสอนโดยการพูดแต่เป็นการสอนด้วยการกระทำ เพื่อนำไปเป็นพลังร่วมกันในการพัฒนาความเจริญรุ่งเรืองและความมั่นคงของชาติในระยะยาว ผลการเรียนรู้สรุปได้ดังนี้

8.1 การสะท้อนความสำนึกด้านไม่ดีจากประสบการณ์ที่ไม่พึงประสงค์ จากเหตุการณ์มหาอุทกภัย 2554 นั้น ประเทศไทยได้รับผลกระทบในด้านไม่ดีมากมาย โดยเฉพาะปัญหาการละเมิดสิทธิ เสรีภาพ ความไม่เสมอภาค และการเลือกปฏิบัติที่เกิดขึ้นในสังคม ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวได้ส่งผลกระทบให้เกิดความขัดแย้งในสังคม ไม่ว่าจะเป็นปัญหาที่เกิดจากการบริหารจัดการของรัฐ ในการแก้ปัญหาน้ำท่วม การให้ความช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยไม่ทั่วถึง และมีการเลือกปฏิบัติ หรือเกิดความขัดแย้งในพื้นที่ระหว่างชาวบ้านด้วยกัน และระหว่างชาวบ้านกับหน่วยงานรัฐ เช่น กรณีชาวบ้านทำลายบึงแบ๊วที่ดอนเมือง การที่ประชาชนก่อกองปิดถนนพระราม 2 ความขัดแย้งระหว่างประชาชนชาวอำเภอลำลูกกา กับเขตสายไหมและคลองสามวา หรือที่คลองประปา ระหว่างชาวดอนเมืองและชาวปากเกร็ด ตลอดจนความขัดแย้งจากการเจรจาต่อรองปริมาณการปล่อยน้ำระหว่างชุมชนที่อยู่ในและนอกเขตประตูกันน้ำต่างๆ ในจังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี และกรุงเทพมหานคร หรือการที่ประชาชนมีการกันกระสอบทรายล้อมรอบหมู่บ้านของตนและมีการสูบน้ำจากพื้นที่หนึ่งไปท่วมอีกพื้นที่หนึ่ง ซึ่งส่งผลให้เกิดการทะเลาะกัน และเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งในสังคม สะท้อนให้เห็นความบอกร่องด้านคุณธรรม จริยธรรม ทั้งนี้เนื่องจาก

1) พฤติกรรมมนุษย์แสดงออกบนพื้นฐานความต้องการตามทฤษฎี “x” ของแมกเกรเกอร์ ที่มีความเห็นแก่ตัว มีความโลภ มุ่งอารมณ์และความรู้สึกของตนเองเป็นสำคัญ

2) ความไม่มีสติในตน ขาดความใคร่ครวญ (โยนิโสมนัสสิการ)
เช่น การแย่งชิงอาหารหรือของบริจาคว่างไม่มีความพอดี

3) ความไม่รับผิดชอบต่อส่วนรวม เช่น ทิ้งขยะให้พันตัวเองแต่
กลับไปสร้างมลภาวะทางสังคม เพราะบุคคลขาดจิตสำนึกต่อส่วนรวม

4) ขาดความรักสามัคคี เช่น ก่อความขัดแย้ง เกิดความเห็นแก่
ตัวที่นำไปสู่ความวุ่นวายต่อการอยู่ร่วมกันในภาวะคับขัน ส่งผลให้มีการใช้
ทรัพยากรสำรองสิ้นเปลืองโดยไม่จำเป็น

8.2 การสะท้อนความสำนึกที่ดีจากประสบการณ์ที่พึงประสงค์

การสืบค้นภาพพฤติกรรมมนุษย์ต่อสถานการณ์มหาอุทกภัยที่เกิดขึ้นใน
ประเทศไทยครั้งนี้ นำมาวิเคราะห์และโต้เถียงเชิงเหตุผลของนักศึกษาเป็นกลุ่มๆ
ปรากฏว่ามุมมองเชิงสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และสิ่งแวดล้อมเป็นความรู้สึก
ทั้งด้านกาย ด้านวาจา และด้านใจ กล่าวคือ

1) สถานการณ์ใดที่เกิดแก่พลเมืองในดินแดนสุวรรณภูมิแห่งนี้
ยังเป็นที่น่าประจักษ์ว่า น้ำจิตน้ำใจของบุคคลยังเป็นพื้นฐานคุณธรรมที่ดี

2) สังคมไทยเป็นสังคมกสิกรรม และเกษตรกรรมในเขตลุ่มน้ำ
ที่ทำให้เกิดคุณลักษณะบุคคลเอื้ออาทรกันตามวิถีไทย อย่างไรก็ตามพื้นที่อุดม
สมบูรณ์ดังกล่าวยังมีความเสี่ยงต่อการเผชิญอุทกภัยอยู่เนืองๆ กรอบสภาพ
สังคมไทยเปลี่ยนแปลงสู่สังคมยุคใหม่อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดการพัฒนา
อุตสาหกรรมมีอิทธิพลเหนือกสิกรรมลุ่มน้ำ แต่พื้นฐานอุดมคติเดิมก็ยังหนัก
แน่น เช่น การบริจาค การแบ่งปัน การช่วยเหลือกัน การสร้างกำลังใจต่อกัน
การดูแลซึ่งกันและกัน เป็นต้น

3) จิตอาสาหรือจิตบริการ เป็นสิ่งที่ปรากฏอย่างหนักแน่น จากปรากฏการณ์อุทกภัยครั้งนี้ เช่น การจัดกิจกรรมบำรุงขวัญของหน่วยงาน ภาครัฐและเอกชนมากมาย เช่น การร่วมกันบรรจุถุงยังชีพ การบรรจุ กระสอบทราย การออกบริการแจกเครื่องอุปโภคบริโภค เป็นต้น

4) การแสดงพลังใจต่อกัน เป็นสิ่งที่ปรากฏชัดเจนต่อ สังคมไทยอย่างยิ่ง คือ การสร้างพลังสามัคคี ความร่วมมือ ความมานะ ความอดทน ความเอื้อเฟื้อ การให้ความเคารพต่อเสรีภาพ / ความเสมอภาค และการไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น

8.3 การวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่นำไปสู่บุคคลที่มีคุณธรรม

จากการถอดบทเรียนการเรียนรู้ประสบการณ์อุทกภัยครั้งนี้ ปรากฏว่า นักศึกษามีความตระหนักรู้สถานการณ์น้ำท่วมได้อย่างกว้างขวาง และสามารถ แยกแยะคุณธรรม จริยธรรมได้หลากหลายทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ควบคู่กันไป นอกจากนี้รูปภาพบันทึกวิกฤตการณ์น้ำท่วมที่นักศึกษาสืบค้นจากระบบเทคโนโลยีสารสนเทศคอมพิวเตอร์นั้น สามารถสะท้อนอารมณ์และความรู้สึกให้เกิดความเห็นอกเห็นใจต่อบุคคล ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม ภายในและภายนอก ซึ่งหากพิจารณามุมมองเชิงสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา เห็นได้ว่ามนุษย์ทุกคนย่อมต้องการแสวงหาความต้องการมั่นคง ความปลอดภัย และความสุข แต่หากปรากฏการณ์ที่รุนแรงเข้ามาประชิดตัวไม่สามารถแก้ไขได้ ดีมากนัก และบุคคลขาดความมั่นคงทางอารมณ์ และไม่มีสติปัญญามากพอ ก็ย่อมนำไปสู่ความขัดแย้งทางสังคมได้อย่างมาก

ความตระหนักรู้ (Self Awareness) ในการสร้างพลังความเข้มแข็งด้านคุณธรรม จริยธรรมที่ดีในภาวะวิกฤตต่างๆ นั้น เกิดจากการพัฒนาระบบการให้ความรู้ข่าวสาร การสร้างความรู้ ความเข้าใจอย่างต่อเนื่อง การรู้จักสร้างมีส่วนร่วม หรือการสร้างเครือข่ายคุณธรรม โดยบทบาทขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่ดูแลความทุกข์สุขของประชาชน ต้องจำลองสถานการณ์และวิเคราะห์สภาพการณ์ให้ประชาชนและชุมชนเห็นความตระหนักรู้ ซึ่งจากบทเรียนรู้จากประสบการณ์อุทกภัยประเทศไทยปลายปี 2554 ครั้งนี้ สามารถพัฒนาและกระตุ้นระบบคุณธรรม จริยธรรม ให้ผนึกแน่นในจิตใจแก่เยาวชนและประชาชนมั่นคงมากขึ้น และอาจเป็นประเด็นที่นำไปสู่การสร้างความเข้มแข็งของประชาชนในสังคมไทยให้เกิดความรักสามัคคียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตามบทเรียนครั้งนี้เป็นการกระตุ้นให้กลุ่มเยาวชนที่เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต เกิดความรู้สึกเป็นผู้มีความเอาใจใส่ (Empathy) อยู่ในตนเองเสมือนวิถีชีวิตประจำวัน นำไปสู่การสร้างความเป็นคนดี (Man of Virtues) หรือพลเมืองดีของสังคม และมีความตระหนักรู้ที่นำไปเป็นพลังสามัคคีสู่การพัฒนาความเจริญรุ่งเรืองและมั่นคงของชาติในระยะยาวต่อไป

9 ข้อเสนอแนะ

ปัญหาน้ำท่วมใหญ่ที่เกิดขึ้นนำความสูญเสียให้คนไทยจำนวนมาก ปัญหาน้ำท่วมโยงกับเรื่องความถูกต้อง และความเป็นธรรมในการจัดการน้ำ ทั้งในเชิงเทคนิค สังคม เศรษฐกิจ และกฎหมาย หากสังคมไทยได้เรียนผ่านวิกฤติในครั้งนี้อย่างจริงจัง ก็ถือได้ว่าเราสามารถแปรวิกฤติที่เกิดขึ้นให้เป็นโอกาสในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาน้ำไม่ให้เกิดความผิดพลาดอีก

9.1 การแปลงผลการถอดบทเรียนสู่การปฏิบัติระดับผู้ปกครอง / อำนารัฐ

- แนวทางการบริหารจัดการน้ำสำหรับประเทศไทย ไม่ควรแก้ไขด้วยการบริหารจัดการที่เน้นคลี่คลายสถานการณ์ระยะสั้นเท่านั้น แต่ต้องบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่การเสริมสร้างขีดความสามารถ ที่จำเป็นต่อการรับมือในระยะยาว นอกจากการบังคับใช้กฎหมายที่เป็นปัญหาแล้ว การใช้กลไกทางสิทธิก็กลายเป็นปัญหาระหว่างประชาชนกับประชาชน ระหว่างประชาชนกับรัฐ และระหว่างรัฐส่วนกลางกับส่วนท้องถิ่นเช่นกัน เพราะต่างฝ่ายต่างใช้สิทธิเข้าปะทะกันจนกลายเป็นประเด็นทางการเมืองเรื่องอุทกภัยในระดับผู้นำ และระดับผู้คนทั่วไปในหลายพื้นที่ ดังสถานการณ์ปีนี้มีกำแพงกั้นน้ำบักแบ็ก เป็นนวัตกรรมและจำเลยสำคัญ นอกเหนือไปจากกรุงเทพมหานคร ที่กลายเป็นพื้นที่ความเป็นอภิสิทธิ์และเหลื่อมล้ำ รวมถึงการเรียกร้องให้เปิดประตูระบายน้ำฝ่ายหนึ่ง อ้างสิทธิด้านการรื้อบักแบ็ก เพื่อไม่ให้ น้ำท่วมขัง ขณะที่อีกฝ่ายก็รื้อ big bag เพื่อลดระดับน้ำท่วมขังนับเดือน และทนไม่ได้อกับการถูกมองเป็นคนอื่นที่ถูกเลือกปฏิบัติด้วยการบอกให้อัดทน และเสียสละ ขณะที่ได้เพียงถุงยังชีพ ในช่วงเวลาที่อีกซีกหนึ่งของบักแบ็ก ดำเนินชีวิตตามปกติ

- ปัจจุบันสังคมไทยใช้อำนาจมากกว่าใช้ความรู้ในการบริหารจัดการประเทศ ซึ่งเห็นได้ชัดจาก น้ำท่วมใหญ่ครั้งนี้ ถ้าใช้ข้อมูลความรู้ ก็จะทำให้ฝนตกมากขนาดนี้ พายุเข้ามากมายปานนี้ จะบริหารจัดการเขื่อน การกักเก็บ และการปล่อยน้ำอย่างไร ซึ่งจะรู้ว่ามีความเป็นเดือนๆกว่าน้ำเหนือจำนวนมหาศาลจะไหลมาถึงกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ถ้าหากผู้บริหารที่รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องไม่ได้ใช้ความรู้ในการเตรียมรับมืออย่างเหมาะสม ไม่มีการประสานงาน ไม่มีความร่วมมือ ไม่มีแผนยุทธศาสตร์ (ถึงแม้ว่าจะมีการตั้งศูนย์ปฏิบัติการช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ศปภ. ซึ่งศูนย์ดังกล่าวชื่อก็ชัดเจนแล้วว่า เป็นการช่วยเหลือผู้ประสบภัย แต่ไม่ใช่ตั้งมาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหน้าท่วม) จะทำให้เกิดปฏิกิริยาของชุมชนที่เห็นว่าการบริหารจัดการภัยพิบัติครั้งนี้ ไร้ประสิทธิภาพ เราอยากเห็นภาพของ ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่ละจังหวัดที่ประสบปัญหาน้ำท่วมมานั่งประชุมเพื่อกำหนดแผนงานป้องกัน และแก้ปัญหาร่วมกัน มากกว่าการแก้ปัญหาแบบตัวใครตัวมัน จังหวัดใครจังหวัดมัน

- คนตั้งคำถามว่า ทำไมกรุงเทพมหานครไม่แบ่งเบาภาระน้ำท่วมจากปทุมธานี นนทบุรี บาง เกิดปฏิกิริยาของประชาชนที่ทนไม่ได้กับ ความไม่เป็นธรรม ในการบริหารจัดการน้ำ โดยไม่เหลียวแลประชาชนนอกคันกันน้ำ นอกบึง बै็ก ทั้งไม่มีมาตรการอะไรเลยที่จะตอบคำถามได้ว่าน้ำจะท่วมอีกนานเท่าไร จะลดเมื่อไร การใช้อำนาจโดยไม่ใช้ความรู้ทำให้ทั้งผู้บริหารและประชาชนทั่วไปอยู่ในสภาวะของความไม่รู้ จึงใช้ความรู้สึกมากกว่าความรู้ รู้สึกว่าไม่ได้รับความเป็นธรรม เพราะไม่เคยได้รับข้อมูล ไม่ได้รับคำอธิบายที่ชัดเจนว่าอะไรเป็นอะไร ชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมจัดการอะไรเลย

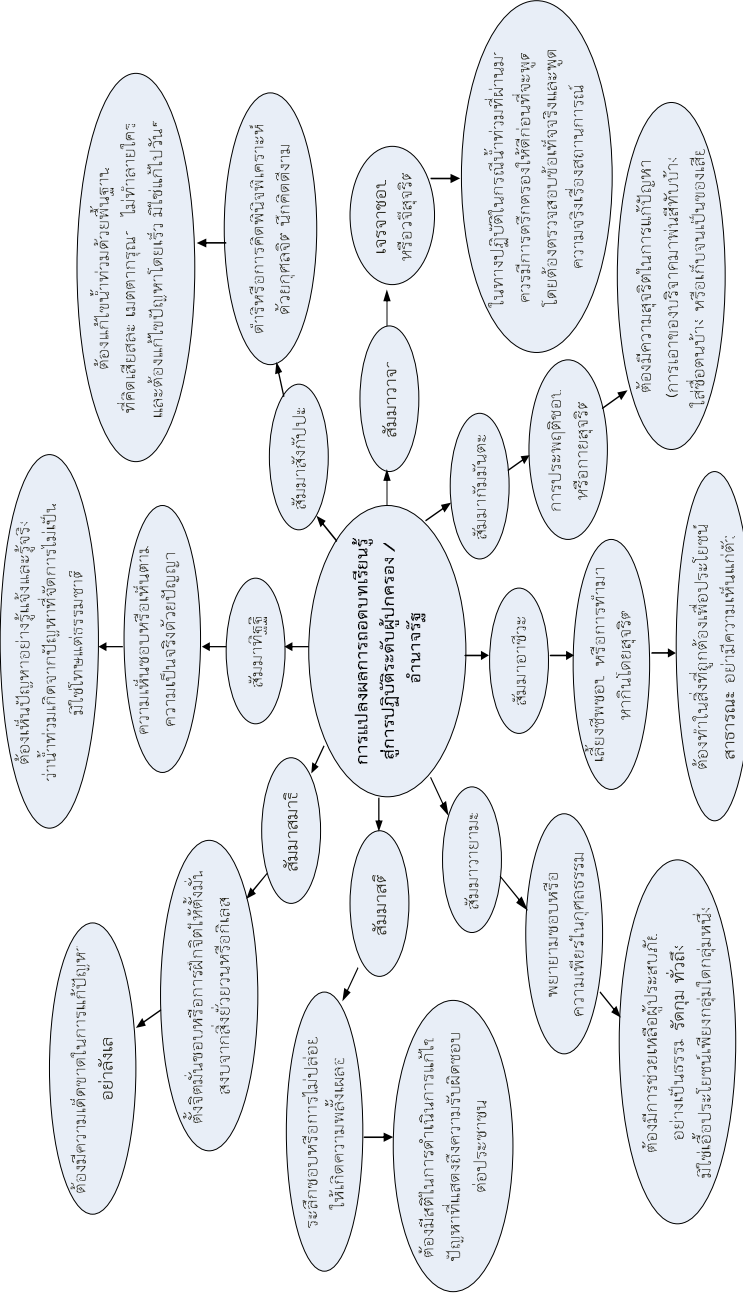
- การแก้ไขปัญหาอุทกภัย ต้องมีความรู้จริงในสิ่งนั้น ทั้งความรู้ภาคทฤษฎี และความรู้จากประสบการณ์ ต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการที่ได้ผลในทางปฏิบัติ ทั้งด้านงบประมาณ ทุนเวลา ไม่ขัดต่อกฎหมาย และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมบนพื้นฐานแห่งคุณธรรม จริยธรรม และยุติธรรมให้เกิดความเป็นธรรมและเท่าเทียม สอดคล้องกับสภาพการณ์ที่จะเกิดขึ้น และสิ่งสำคัญที่สุดคือต้องทำความเข้าใจกับประชาชน และให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการด้วย การแก้ไขปัญหาต้องสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

- ซึ่งหากพิจารณาจากศักยภาพของหน่วยงาน ความรู้ของนักวิชาการ และความสามารถของคนทุกภาคส่วน รวมทั้งการมีเครื่องมือ และทรัพยากรที่ค่อนข้างพร้อมในประเทศของเราที่มีอยู่ในวันนี้ ย่อมไม่มีเหตุผลเพียงพอที่เราจะต้องสูญเสียชีวิต และทรัพย์สินจากภัยพิบัติมากมายถึงเพียงนี้ ดังนั้นโครงสร้างการบริหารจัดการน้ำต้องไม่ตกอยู่ในระบบราชการที่ขาดความคล่องตัว ต้องมีความยืดหยุ่น และเป็นอิสระจากผลประโยชน์ของฝ่ายการเมืองหรือบุคคล ซึ่งอาจจัดตั้งองค์กรภัยพิบัติ และนำประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการน้ำจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้และมีการบูรณาการกับภาคประชาชนจะช่วยขจัดปัญหาความขัดแย้งต่างๆได้

- รัฐมีหน้าที่โดยตรง ในการดูแลประชาชน และให้ความช่วยเหลือตามหลักมนุษยธรรม โดยเรียงลำดับความสำคัญเร่งด่วนในการช่วยเหลืออย่างเหมาะสม เมื่อเกิดภัยพิบัติ และมีการเยียวยาอย่างเหมาะสมเป็นธรรม ดังนั้นหากรัฐละเลยหน้าที่ หรือไม่มีคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ก็จะทำให้ประชาชนได้รับความเสียหาย และขาดความเชื่อมั่นในกฎหมายที่คุ้มครองการดำเนินชีวิต ทำให้เกิดการฟ้องคดีสู่ศาล โดยเป็นการฟ้องคดีปกครอง และส่วนใหญ่เป็นกรณีการเลือกปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ หรือเรื่องการ

ไม่กระทำตามกระบวนการของกฎหมายวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เช่น การไม่รับฟังความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ หรือไม่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การประเมินเรื่องภัยน้ำท่วมที่ต่ำเกินไป และการตัดสินใจผิดพลาดอย่างรุนแรงโดยไม่มีพื้นฐานทางวิชาการ

- ฝ่ายปกครองหรือผู้นำ หรือผู้ที่บังคับใช้กฎหมายใช้หลักคุณธรรมจริยธรรมในการดำเนินการแก้ปัญหา ก็จะทำให้ช่วยลดปัญหาความขัดแย้งในสังคม และเยียวยาผู้ประสบภัยได้มากขึ้น อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมความเชื่อมั่นของกฎหมายที่จะคุ้มครองการดำเนินชีวิตของประชาชนในช่วงวิกฤตดังกล่าวได้เป็นอย่างดีซึ่งขอเสนอแนะทางสู่การพัฒนาโดยวิธีแห่งพุทธ ในเรื่องน้ำท่วมกับมรรคแปดซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงคุณธรรมและจริยธรรมที่ฝ่ายปกครอง หรือผู้บังคับใช้กฎหมายควรมีและพึงปฏิบัติ ดังแผนภาพแสดงการแปลงผลการถอดบทเรียนสู่การปฏิบัติระดับผู้ปกครอง / อำนจรัฐต่อไปนี้

แผนภาพแสดงการแปลผลกรอบการเรียนรู้สู่การปฏิบัติระดับผู้ปกครอง / อำนวยการรัฐ

9.2 การแปลงผลการถอดบทเรียนสู่การปฏิบัติระดับประชาชนทั่วไป

- ประชาชนต้องเคารพกติกา ปฏิบัติตามกฎหมาย และตระหนักในสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของตนเอง นอกจากนี้จะต้องเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น กล่าวคือ การไม่ไปละเมิดสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ในขณะที่ดำเนินการชดเชย เยียวยาประชาชนตามความเหมาะสม ทั้งในขั้นตอนการฟื้นฟูระยะสั้นและการฟื้นฟูระยะยาว ทั้งนี้เพื่อให้การฟื้นฟูเยียวยาเป็นไปด้วยความถูกต้องและเป็นธรรม

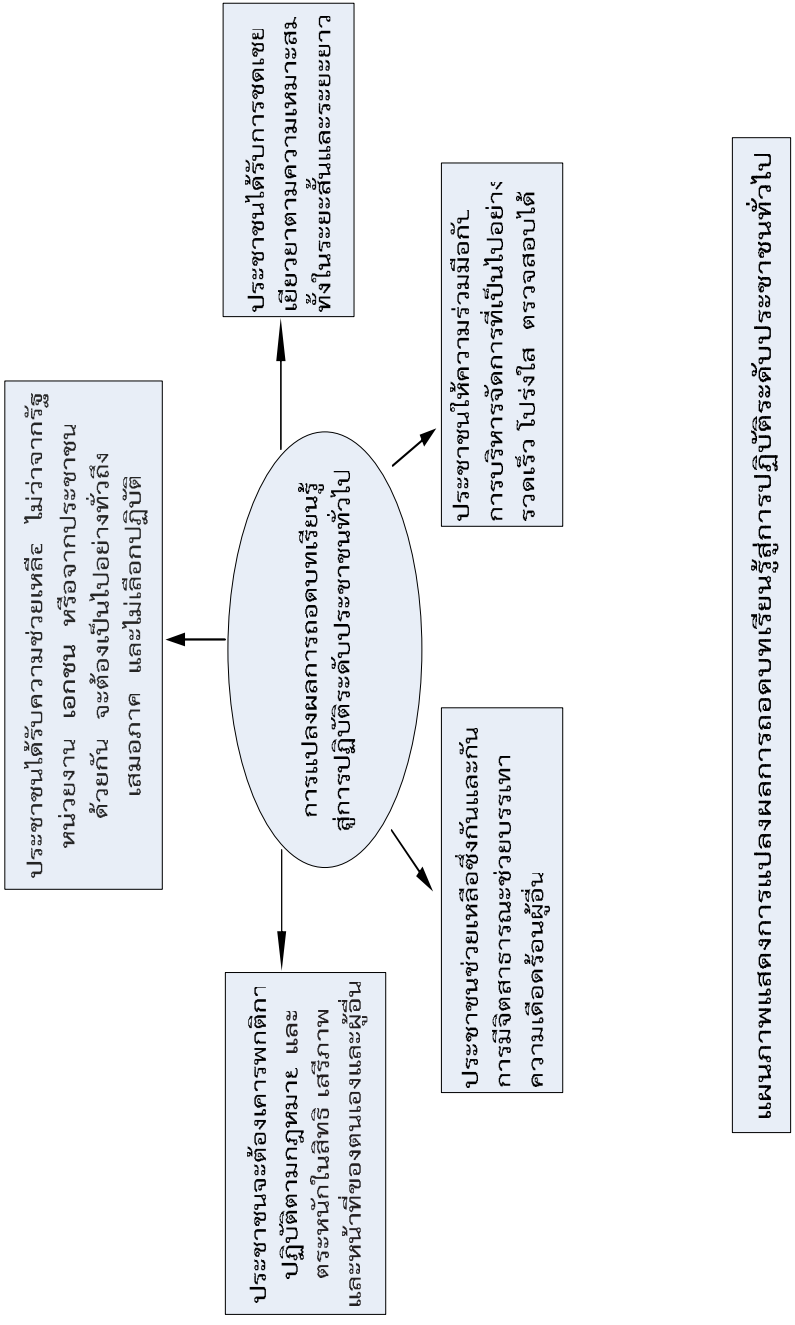
- ประชาชนจะต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยบรรเทาความเดือดร้อนผู้อื่น ซึ่งเป็นการสร้างความรัก ความสามัคคี สร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรม และนำมาซึ่งความสงบสุขของบ้านเมืองตามแนวทางของระบอบประชาธิปไตยที่ยั่งยืนต่อไป

- ประชาชนให้ความร่วมมือกับองค์กรและบุคลากรที่เกี่ยวข้องของรัฐเพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างรวดเร็ว โปร่งใส ตรวจสอบได้ และให้การยอมรับรัฐที่ทำหน้าที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ประชาชน

- ประชาชนได้รับความช่วยเหลือ อย่างเสมอภาคตามหลักนิติธรรมที่จะต้องดูแลประชาชนอย่างถูกต้อง เหมาะสม ไม่เลือกปฏิบัติ โดยมีการจัดการที่คำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการเคารพสิทธิมนุษยชน สำหรับชาวต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นผู้เข้ามาในฐานะนักลงทุน นักท่องเที่ยว หรือ

.....

แรงงานต่างด้าว แม้มิใช่พลเมืองของประเทศก็สมควรได้รับการดูแลโดยเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ตามหลักมนุษยธรรม เช่น ความช่วยเหลือของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐต่อประชาชนผู้ประสบภัยจะต้องทั่วถึงไม่เลือกปฏิบัติ หรือรัฐจะต้องดูแลกระจายสินค้าให้ถึงมือประชาชนที่อยู่ในราคาปกติและทั่วถึง ดังแผนภาพแสดงการแปลงผลการถอดบทเรียนสู่การปฏิบัติระดับประชาชนทั่วไปต่อไป

แผนภาพแสดงการแปลงผลการถอดบทเรียนสู่การปฏิบัติระดับประชาชนทั่วไป